

Rau láo nháo

Nghe cái tên mà buồn cười. Nhưng xin đừng khinh thường nó. Về mùa hè, những buổi chiều mặt đất cứ hầm hập, lá non trên cây rũ xuống. Nhìn mâm cơm mà chẳng muốn ăn. Chỉ muốn uống thật nhiều nước. Có lẽ húp một bát canh, có thể đó là canh mừng toi rau đay, canh cua nấu bí, canh hoa thiên lý, hay rau muống nấu tương, hoặc chỉ cần bát nước luộc rau vắt mấy giọt chanh tươi cho hồng lâu hoặc nước bí luộc trong vắt thích hơn là ăn. Cũng lạ, mỗi khi băm bí nấu canh, bao giờ chị tôi cũng nói như đọc câu thần chú: "Băm bầu băm bí băm chị thằng ngô băm cô cái bầu" để làm gì không biết.

Nhiều hôm mẹ ra đồng về, mang theo một mớ rau nhiều thứ. Rau láo nháo đấy. Rau tập tàng cũng là nó. ở thửa ruộng gặt lâu rồi nhưng chưa làm vụ khác, thường có nhiều loại cây dại mọc lên. Rau muối trông như cái biển tiến sĩ của ông tiến sĩ giấy Trung thu. Tên thế nhưng rau muối không mặn. Ven đường cái hoặc đường sông trâu gò ghề mọc nhiều rau sam, rau dền cơm... Mẹ đã chọn những nhánh lá non nhất, chưa đủ màu xanh mà hãy còn hồng hồng như chưa biết cuộc đời làm lá. Rau sam hơi chua, cái lá mỏng nước. Rau dền cơm không ngái, không chát mà bùi bùi. Thêm mấy ngọn rau má nữa. Rau má còn mầm trông giống ngó cần, ngon phải biết.

Bát canh rau láo nháo nấu cua sẽ xua hết cái mệt nhọc chiều hè. Cũng có thể nấu nó với trứng cua. Đó là những hòn bi tí hon màu vàng óng ánh, còn ướt tươi như những viên ngọc. Mà cũng có thể nấu rau láo nháo với trứng cá, thứ phơi khô đóng thành từng bánh, nhỏ như đồng xu, buộc từng chục một. Khi múc canh, trứng cá chìm xuống đáy, còn xao động vị đậm đà.

Bát canh láo nháo mới ngọt làm sao. Ủn với quả cà pháo muối xổi hoặc cà nén mặn, một bữa quê thanh đạm nhưng rồi suốt đời còn nhớ. Có khi chỉ nấu suông, rau láo nháo cũng hấp dẫn, có lẽ vì đó là thứ rau do chính tay mẹ ta tìm hái mang về.

Trong bát canh thanh đạm ấy có hương của đường làng, đồng ruộng, có vị xa xôi của gió của trăng, có màu quê mộc mạc ân tình, có cả công sức bàn tay mẹ nhặt từng đọt lá suốt con đường về sân về nhà...

Đó là vị là màu, là hương là sắc của quê hương yêu dấu.